

Asia: VN/11019/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Millaisia taloudellisia, toiminnallisia, yhteiskunnallisia tai muita vaikutuksia tunnistatte? Miten arvioitte uuden toiminta- ja toteutusmallin tai muut edustamallenne taholle aiheutuvat seuraukset?

Esitys selkeyttää verkkotietojen saatavuutta ja tehostaa kaivutöiden suunnittelua, mikä vähentää vahinkoriskiä ja turhia kustannuksia. Pienelle kunnalle keskitetty tietopiste ja yhtenäinen toimintamalli keventävät selvitystyötä ja vähentävät epävarmuutta eri verkko-operaattoreiden tiedoista. Velvoitteiden täytyminen voi kuitenkin lisätä verkkojen omistajien ja kunnallisten toimijoiden hallinnollista työtä.

2. Miten näette uusien toimijoille asetettujen velvoitteiden, kuten esimerkiksi rekisteröintivelvoitteiden, tiedonantovelvoitteiden, turvallisuusvelvoitteiden ja näyttötoimintavelvoitteiden, toimivuuden edustamanne tahon näkökulmasta?

Rekisteröinti-, tiedonanto-, turvallisuus- ja näyttötoimintavelvoitteet ovat periaatteessa toimivia ja parantavat kokonaiskuvaa maanalaisesta verkosta. Kuitenkin pienille kunnille ja pienille verkko-operaattoreille velvoitteet voivat aiheuttaa resurssi- ja osaamishaasteita. Siksi ohjeistuksen tulee olla selkeää ja viranomaisohjauksen riittävää.

3. Miten 26 §:n verkkotietojärjestelmän luokat toimivat näkökulmastanne ja ovatko esitetyt verkkotietojärjestelmien tietoturva vaatimukset riittävän kattavat?

Luokitus vaikuttaa perustellulta ja mahdollistaa eritasoisen tietoturvan sovittamisen verkon kriittisyyden mukaan. Tietoturva vaatimukset ovat pääosin riittäviä, mutta niiden käytännön soveltamiseen tarvitaan konkreettisia ohjeita, jotta kunnat ja pienet toimijat voivat varmistaa velvoitteiden täyttymisen kustannustehokkaasti.

4. Miten näette sähköisen tietopisteen rahoituksen ja toimialoilta perittävät maksut nyt ja tulevaisuudessa?

Tietopisteen rahoitusmallin tulee olla kohtuullinen kunnan näkökulmasta. Kunnat eivät saa joutua kohtuuttomaan maksurasitukseen, sillä verkkotietopalvelun hyöty jakautuu laajasti useille toimialoille. Maksujen tulee olla ennakoitavia ja suhteessa palvelun käytön määrään.

5. Miten arvioitte verkkotietokyselyn määräajat sekä verkkotoimijalle asetetun määräajan ilmoittaa verkkotietokyselyssä pyydetty tiedot Liikenne- ja viestintäviraston tietopisteeseen?

Määräajat ovat perusteltuja ja tukevat sujuvaa hankesuunnittelua, mutta ne eivät saa olla niin tiukkoja, että pienillä toimijoilla on riski joutua seuraamuksille resurssipulan vuoksi. Joustavuus poikkeustilanteissa on tarpeen, erityisesti haja-asutusalueiden verkkojen osalta.

6. Miten arvioitte verkkoinfrastruktuurin sijaintitietojen käsittelyn kokonaisturvallisuutta ja uusien turvallisuusvaatimusten riittävyttä ja kattavuutta?

Esitys parantaa kokonaisturvallisuutta, kun kriittistä tietoa käsitellään hallitummin ja henkilöstön turvallisuusselvitykset otetaan käyttöön. Turvallisuusvaatimukset vaikuttavat kattavilta, mutta niiden täytäntöönpano edellyttää kunnille selkeitä ohjeita siitä, miten velvoitteet toteutetaan kustannustehokkaasti ja ilman tarpeetonta hallinnollista ylikuormitusta.

7. Muita huomioita tai kommentteja hallituksen esityksestä?

Kuhmon kaupunki pitää hybridimallia tarkoituksenmukaisena ratkaisuna, koska se mahdollistaa joustavasti erikokoisten toimijoiden osallistumisen järjestelmään. Prosessin onnistumisen kannalta on tärkeää, että Traficomilta saatava tuki, koulutus ja ohjeistus ovat riittäviä myös pienille ja maantieteellisesti laajoille sekä harvaan asutuille kunnille. Lisäksi olisi hyödyllistä arvioida, miten palvelu voidaan integroida nykyisiin kunnallisiin paikkatietojärjestelmiin.

Kyllönen Pinja
Kuhmon kaupunki